

[Valdemar Thomsen.]

har vi hver især et Ansvar netop nu. Mange af de betydende Love, ved vi, giver Plads i Administrationen for en à to Mand fra de fire store Partier. Dette er saaledes Tilfældet med Loven om Danmarks Bank, Det kongelige Teater, Radioraadet o. s. v., o. s. v. Hvis ikke der gennem faste Regler i Grundloven sættes en Stopper for dette grundlovsstridige Uvæsen, ender det saamænd nok med, at Rigsdagens mest fremmelige Medlemmer broderligt deler andre betydende Poster inden for Administrationen imellem sig. Denne Tendens er Udtryk for Ringeagt for Grundlovens Aand og Bogstav, en Ringeagt, som jeg tror kan faa skæbnesvanger Betydning for Tilliden til demokratisk Styre. De, som paa denne Maade bliver indvalgt i, lønnet og indsukret af Administrationen, har Regeringen paa en Maade sikret sig som Partiets Gidsler, hvilket i stor Udstrækning selvfølgelig giver frit Slag for Regeringen. Lad mig som Eksempel nævne Radioraadet og dets Stilling til den almindelige Valgret. Man lader alt gaa sin skæve Gang. Det hele forsumper under saadanne Forhold. For den, som vil frem ad disse Veje, gælder det selvfølgelig om at gøre gode Miner til slet Spil, om ikke i Ord, saa dog i Handling. For den, som vil naa noget, er der ingen Vej udenom, han maa være Ministerens Tjener, og der er vel ikke stort at sige til, at Ministeren under et saadant forkasteligt System udnytter den lydige Tavshed. Lige saa skadeligt som dette er selvfølgelig den Sammenblanding af offentligt Hverv og privat Forretning, som vi fra vor Side har tilladt os at paavise. Saavel den ene som den anden Form for Sammenrod, Bengnaveri og Bierhvervsbjærgsomhed er skadelig og forkastelig, og jeg opfordrer derfor det kommende Udvalg til gennem konkrete Forfatningsbestemmelser at skabe rene Linier i offentlig Administration.

Den dømmende Magt er hos Domstolene, hedder det i § 2, og det er jo en god, gammel Regel, at Dommerne skal være absolut uafhængige, men — og her er det næste, jeg vil standse ved — lige saa vigtigt er det, at Anklagemyndigheden er uafhængig af Regeringen. Det nytter jo nemlig kun lidt med Domstolenes Uafhængighed, hvis man undlader at rejse Tiltale mod strafskyldige Personer. Ved en Lejlighed som denne, hvor Grundloven er til Revision, kommer man derfor vanskeligt uden om Anklagemyndighedens forfatningsmæssige Stilling. For Øjeblikket er det jo

saadan, at Justitsministeren er højeste Anklagemyndighed, og man faar unægtelig det Indtryk, at Rigsadvokaten meget nødig rejser Tiltale i en Straffesag, som Regeringen helst ser sluttet uden Tiltale. Noget saadant kan kun virke nedbrydende paa den almindelige Retsbevidsthed, og alene af den Grund bør Grundloven have en Bestemmelse om, at ogsaa Anklagemyndigheden skal være uafhængig. Hvis Befolkningen faar den Opfattelse, at der ikke er Lighed for Loven, vil nemlig Folkestyret være rystet i sin Grundvold. Een Ting kommer vi ikke uden om, og det maa alvorligt tages i Betragtning i det Udvalgsarbejde, der forestaar: Saa længe Justitsministeren har Indflydelse paa, om der skal rejses Tiltale eller ikke, eller om en paabegyndt Strafforfølgning eventuelt skal standses, da er der, naar politiske Motiver spiller ind, stor Fare for, at Afgørelsen ikke bliver den rette.

Det Krav, som jeg da her vil stille, og som jeg vil bede Udvalget tage Hensyn til — ja, jeg kan sige, at hvis ikke Udvalget tager Initiativet, vil vi fra vor Side senere fremsætte Ændringsforslag i den Retning —, er, at Justitsministerens Anklagemonopol ophæves, enten derved, at der indrømmes Privatanklage i fuldt Omfang, som Tilfældet er f. Eks. i England, eller at Anklagemyndigheden gøres uafhængig af de vekslende Regeringer.

Af andet, Kommissionen er gaaet for let hen over, og som vi ønsker maa blive gjort til Genstand for Undersøgelse i det kommende Udvalg, vil jeg pege paa de Spørgsmaal, der er rejst i Venstres Betænkning vedrørende Borgernes lige og frie Adgang til Erhverv og Arbejde og lige Ret til eventuel Understøttelse, Ejendomsrettens Ukrænkelighed, Sikring af Ytrings- og Organisationsfrihed, endvidere Sikring af Kirke- og Skolefrihed samt Kirkemidlernes Anvendelse i Overensstemmelse med de Formaal, hvortil de i sin Tid er tilvejebragt. Angaaende Borgernes Frihedsgoder, som det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch var saa rørende omhyggelig for, vil jeg sige, at det sikkert, inden Tinget tager ham alt for højtideligt, vil være paa sin Plads at analysere hans Frihedsbegreber lidt nærmere, og jeg spørger da: Mener det ærede Medlem, at den Ytringsfrihed, som hans Meningsfæller i saa udstrakt Grad har i den — til Dels af ham selv bestyrede — Radio, bør forholdes anderledes tænkende? Endvidere, om det, Fagforeningerne i deres Overmod præsterer i Nordjylland, ikke, som det ærede Medlem udtrykte sig, er en